

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1660/23-S

Název	Gymnázium, Kolín III, Žižkova 162
Sídlo	Žižkova 162, 280 02 Kolín III
E-mail	ivo.zachar@gkolin.cz
IČO	48 665 819
Identifikátor	600 007 081
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Ivo Zachař
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Žižkova 162, Kolín III
Inspekční činnost na místě	29. až 31. května 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků středního vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“), jeho naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Gymnázium, Kolín III, Žižkova 162 (dále „škola“) vzdělává aktuálně v denní formě 439 žáků v osmi třídách osmiletého (227 žáků) a osmi třídách čtyřletého (212 žáků) oboru vzdělání s maturitní zkouškou. Zájem uchazečů je stabilně vysoký.

Škola ke dni inspekční činnosti vzdělává 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), dva z nich jsou žáci s odlišným mateřským jazykem (jeden má dílčí jazykovou bariéru).

Stravování žáků je zajišťováno ve školní jídelně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve funkci dlouhodobě působící ředitel školy (dále „ředitel“) průběžně aktualizuje rámcové záměry týkající se pedagogické činnosti a materiálního zázemí. Základním nástrojem pro realizaci těchto cílů je ŠVP, který zahrnuje řadu volitelných seminářů, a vytváří tak široký základ pro poskytování všeobecného vzdělání. Disponibilní hodiny jsou využity napříč vzdělávacími oblastmi, zejména však pro posílení přírodovědného vzdělávání. Dlouhodobou prací a důsledným prosazováním pravidel se pedagogům daří působit na vhodné chování žáků a rozvíjet jejich osobnost. Velmi úspěšně škola plní cíle v zajištění kvalitních materiálních podmínek pro vzdělávání.

Východiskem pro efektivní řízení školy i pedagogického procesu je funkčně nastavená organizační struktura včetně stanovení kompetencí vedoucích pracovníků a dalších zaměstnanců. Pro řešení aktuálních problémů a předávání informací slouží kromě jednání pedagogické rady také porady vedení a činnost předmětových komisí. Ty se vhodně orientují nejen na organizační záležitosti, ale také na sjednocování hodnocení žáků, na péči o nadané zejména formou konzultací a poskytování dalších vzdělávacích materiálů a na rozdíl od minulé inspekční činnosti také na pravidelné uskutečňování vzájemných hospitací. Sledování a vyhodnocování kvality průběhu vzdělávání však není dostatečně efektivní, což se projevílo v dílčích nedostacích v průběhu výuky.

Vzdělávání a výchovu žáků zajišťuje odborně kvalifikovaný padesátičlenný pedagogický sbor, který prošel částečnou generační obměnou. Třem učitelům ředitel uznal předpoklady odborné kvalifikace za splněné jako odborníkům z praxe. Účinnou podporu nově přijatým kolegům poskytují především zkušení učitelé formou vzájemných konzultací. Nové poznatky a inspiraci pro výuku ve svém oboru pedagogové vhodně získávají prostřednictvím dalšího vzdělávání.

Poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům kvalifikovaně poskytují výchovná poradkyně se školní metodičkou prevence. Ta je současně kariéerní poradkyně a v této oblasti si odbornou kvalifikaci rozšiřuje. Plánovitě a operativně spolupracují i s ostatními externími odborníky. Méně efektivní je však jejich činnost v oblasti strategie předcházení školní neúspěšnosti žáků, což se projevílo v přetrvávajících prospěchových problémech v některých předmětech.

Vedení školy účelně využívá stabilní finanční zdroje posílené o prostředky z projektů a dotačních programů. Od poslední inspekční činnosti došlo k zásadní revitalizaci budovy, k vybudování několika odborných učeben, zlepšilo se vybavení digitálními technologiemi a celkovou rekonstrukcí prošly venkovní prostory. Ke zkvalitnění materiálního zázemí významně přispěly mj. přínosné partnerské vztahy se zástupci města jako majitele budovy nebo se Sdružením rodičů a přátel kolínského gymnázia, které finančně podporuje školu a její žáky. Dlouhodobě navázaná spolupráce s vysokou školou a s partnerskou zahraniční školou poskytuje vhodný rámec pro rozšiřování jazykových, odborných a sociálních kompetencí žáků.

Opatření k zajištění bezpečnosti a k předcházení úrazům byla účinná, míra úrazovosti je nízká.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka byla promyšlená, učitelé podněcovali žáky k úsilí plnit úkoly. Metody výuky a úlohy podporovaly dosažení vzdělávacího cíle, který byl žákům nejpozději do skončení vyučovací hodiny zřejmý. Učitelé od minulé inspekční činnosti pokračují v efektivním využívání didaktické techniky. Ve dvou třetinách výuky vytvářeli podmínky, podněty a aktivní byli především žáci. Přitom však byla využívána především frontální organizace výuky, která byla efektivní pouze v polovině hodin. Jen ve třetině hodin byla zařazena skupinová práce a zcela minimálně práce ve dvojici a nebyl tak vytvořen dostatečný prostor pro porovnávání nebo hodnocení návrhů řešení úkolu nebo pro samostatné vyhledávání, třídění a analyzování různých informačních zdrojů. Učitelé sice většinou poskytovali dostatek času pro řešení úlohy nebo formulaci odpovědi, ale jen ve třetině hodin podněcovali mezi žáky dialog, který podporuje učení a prohlubování poznatku a vytváří prostor pro efektivní práci s chybou. Učitelé často nevytvořili dostatečný prostor pro práci se žáky celého spektra nadání a potřeb. Pouze v necelé desetině vyučovacích hodin si žáci mohli vybírat z úloh různé kognitivní náročnosti, výuka tak nereagovala na individuální vzdělávací potřeby zejména nadaných žáků. Učitelé se výrazně zlepšili v zařazování strukturovaného závěru vyučovacích hodin se shrnutím probraného učiva, méně pozornosti ale i na dále věnují žákovskému sebehodnocení nebo vzájemnému vrstevnickému hodnocení jako efektivní zpětné vazbě o míře zvládnutí učiva.

Ve výuce českého jazyka a literatury učitelé v hodinách zaměřených na jazykovou a komunikační výchovu žáky účinně aktivizovali při skupinové nebo individuální práci a účelně pracovali s chybou. Při interpretaci uměleckého textu byli žáci při řízeném rozhovoru vhodně vedeni k obsahově náročnému samostatnému vyjadřování. Efektivitu vzdělávání ve třetině hodin, ve kterých převládala práce učitelů při kombinaci frontální výuky se samostatnou prací žáků, snižovala nízká míra zpětné vazby. Minimálně byla pozorována diferenciacie obsahu učiva ve vztahu k individuálním schopnostem žáků.

V hospitovaných hodinách společenskovedního vzdělávání učitelé pro podporu názornosti účelně využívali informační technologie. Dostatečně byly také rozvíjeny postojové složky vzdělávacích cílů. Při systemizaci poznatků v hodině dějepisu si motivovaní žáci efektivně vybírali z úloh odlišné kognitivní náročnosti. V hodině založené na předávání hotových informací učitel žáky dostatečně nevedl k práci s textem ani ke komunikaci. Efektivitu kooperativní práce v hodině základů společenských věd snižovala absence nastavených pravidel.

V hodinách estetického vzdělávání byly využity různé formy a metody práce, které efektivně podněcovaly zájem nadaných žáků, rozvíjely kreativitu a jejich postoje. Závěrečné shrnutí a objektivní vyhodnocení vyučovacích hodin mělo pozitivní dopad na práci žáků.

Od minulé inspekční činnosti pokračuje ve škole velmi kvalitní výuka cizích jazyků. Ve vstřícné atmosféře zařazovali učitelé zajímavé komunikativní aktivity pro skupinovou i individuální práci žáků. Kooperativní formy práce především usnadnily žákům vyjadřování na obtížná témata. Učitelé výuku osvěžovali zařazováním podnětných soutěží, které široce rozvíjely především slovní zásobu žáků a efektivně procvičovaly jejich pohotové vyjadřování. Hodiny byly vedeny v daném jazyce, žáci velmi dobře rozuměli i obtížnějším obrátům učitelů a všichni aktivně spolupracovali. V závěru vyučovacích hodin většina učitelů shrnula, co se žáci naučili, a ojedinele vytvořili také prostor pro sebehodnocení žáků. Avšak pouze v části hodin se jim podařilo zapojit žáky do vzájemného hodnocení. Ti ale dokázali dobře využít příležitost a výstižně ocenili u spolužáků bohatou slovní zásobu, plynulost vyjadřování a používání správné gramatiky.

Ve všech sledovaných hodinách matematiky byla patrná dobrá pracovní atmosféra. V úvodní části hodiny učitelé vždy seznámili žáky s cílem hodiny pro zvýšení jejich motivace k učení. Následně žáky účelně aktivizovali a vhodně s nimi opakovali a upevňovali učivo. Frontální výklad nového učiva doprovázený samostatnou prací žáků byl většinou účelný. Některým učitelům se dařilo klást vhodné otázky a motivovat žáky k vyvozování matematických postupů na základě stávajících poznatků, což efektivně rozvíjelo jejich logické myšlení. Probírané učivo bylo výrazně provázáno s jeho praktickým využitím. Učitelé se zlepšili v získávání průběžné zpětné vazby od žáků při osvojování nových poznatků, což jim podávalo důležitou informaci o míře zvládnutí látky. Na rozdíl od minulé inspekční činnosti se také učitelé správně věnovali účelnému shrnutí a zhodnocení probíraného učiva, a to společně se žáky, méně však využívali jejich sebehodnocení.

Ve výuce přírodovědných předmětů učitelé náležitě využívali mezipředmětové vztahy a vazbu učiva na souvislosti v reálném životě. V úvodu hodin často žáky aktivizovali účelným brainstormingem, vhodně používali didaktickou techniku a pomůcky pro zvýšení názornosti učiva. Většinou se jim dařilo motivovat žáky prací ve skupině k diskusi a obhajobě vlastního názoru. Demonstrační pokusy v laboratořích výrazně zvýšily zájem žáků o probíranou látku, žáci ve skupinách aktivně pozorovali dané jevy a vyvozovali souvislosti. V části hodin však učitelé volili frontální výklad s pokládáním dotazů, což neaktivizovalo všechny žáky, na otázky odpovídali pouze někteří z nich.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Díky zájmu o vyučované obory přijímá škola ke vzdělávání motivované žáky. Z analýzy výsledků vzdělávání jednoznačně vyplývá, že žáci přistupují k výuce zodpovědně a že se jim velmi dobře daří naplňovat požadované výstupy ŠVP. Při posuzování míry dosažení těchto výstupů škola využívá běžné interní nástroje, například ústní a písemné zkoušení, a vhodně je doplňuje nástroji externími v podobě výsledků maturitních zkoušek a mezinárodních zkoušek z cizích jazyků nebo umístění žáků v soutěžích. Individuální a skupinové výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně vyhodnocovány a analyzovány vedením školy a při jednáních pedagogické rady. Informace o průběžném hodnocení jsou žákům i zákonným zástupcům operativně dostupné především prostřednictvím informačního systému.

V průběhu vzdělávání byl ve školním roce 2021/2022 průměrný prospěch žáků 1,6 a 40 % z nich prospělo s vyznamenáním. Vysokou dosaženou úroveň v českém jazyce a matematice dokládají i výborné výsledky externího testování žáků nižšího stupně osmiletého oboru. Nejlepších výsledků dlouhodobě dosahují žáci nižšího stupně osmiletého oboru a rovněž prospěch žáků vyššího stupně osmiletého gymnázia je lepší než čtyřletého. Úspěšně probíhá adaptace žáků na systém gymnaziálního vzdělávání při přechodu do prvního ročníku nebo do primy. Individuální konzultace a různé formy doučování pomáhají případně řešit situaci žáků ohrožených školní neúspěšností, a tak jich neprospívá pouze minimum, nicméně od minulé inspekční činnosti přetrvává selhávání strategie předcházení školní neúspěšnosti v předmětech matematika a fyzika. V loňském školním roce například ze žáků, kteří měli prospěchové problémy, byly více než dvě třetiny ohroženy neúspěchem právě v těchto předmětech.

Při ukončování vzdělávání v minulých třech letech vykonali – až na jednu výjimku – všichni žáci úspěšně maturitní zkoušku, více než polovina z nich s vyznamenáním. V dílčích zkouškách společné části (z českého jazyka a literatury, cizího jazyka i matematiky, kterou si volí zhruba třetina žáků), škola dlouhodobě vykazuje lepší výsledky, než jaký je průměr v příslušné skupině oborů v republice. Ve školním roce 2021/2022 využilo zhruba 40 %

žáků možnost nahradit profilovou zkoušku z cizího jazyka mezinárodním certifikátem z anglického jazyka.

Škole se dobře daří zohledňovat speciální vzdělávací potřeby žáků, pedagogové jsou o nich dostatečně informováni. O tom svědčí skutečnost, že jejich prospěch je srovnatelný s ostatními žáky.

Vhodně nastavený adaptační proces pro první ročníky vytváří žákům prostor pro navázání přátelských vazeb. Cílená průběžně realizovaná prevence se odráží v nízkém počtu případů rizikového chování, které jsou řešeny pohovorem se žákem či jednáním s rodiči. O tom, že systém preventivních aktivit je účinně nastaven, svědčí také převažující počet pochval nad kázeňskými opatřeními či minimální podíl žáků s neomluvenou absencí.

Nadaným žákům se někteří učitelé věnují individuálně v rámci konzultací. Dobře se daří motivovat žáky k úspěšné účasti ve vědomostních soutěžích a olympiádách v mnoha vzdělávacích oblastech v okresních, krajských a částečně i v celostátních kolech. Dlouhodobě škola obohacuje výuku cizích jazyků nacvičením vlastních žakovských divadelních představení v anglickém jazyce, organizováním zahraničních zájezdů do různých zemí či formou spolupráce s partnerskou školou v rámci výměnných pobytů. Škola úspěšně rozvíjí zájmy žáků při spolupráci s vysokými školami, rovněž v oblasti tělesné a estetické výchovy, pořádá hudební vystoupení či sportovně turistické a vodácké kurzy.

Kariérové poradenství se vhodně zaměřuje na cílenou pomoc při výběru volitelných předmětů, zprostředkování informací a odkazů o možnostech studia na vysokých školách či na pomoc se zvládnutím formalit přijímacího řízení na různé fakulty. Vedení školy sleduje další vzdělávací cestu absolventů, téměř všichni pokračují ve studiu na vysokých školách různého zaměření.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo k rozsáhlé rekonstrukci budovy a revitalizaci venkovních prostor, zlepšily se materiální podmínky pro výuku, zejména pro přírodovědné vzdělávání a v oblasti informačních a komunikačních technologií.
- Část nedostatků z minulé inspekční činnosti se podařilo odstranit.

Silné stránky

- Žáci dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků u maturitních zkoušek.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Málo časté využívání skupinové práce nebo práce ve dvojici nevytváří dostatečný prostor pro vyhledávání, třídění a analyzování různých informačních zdrojů nebo pro porovnávání a hodnocení různých návrhů řešení úkolu.
- Nižší míra diferenciací obsahu probíraného učiva ve vyučovacích hodinách vedla k méně účinné individuální podpoře ve výuce.
- Nízká míra využívání sebehodnocení žáků neumožňuje učitelům systematicky získávat informaci o míře zvládnutí učiva všemi žáky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat častější skupinovou práci a práci ve dvojici a podporovat tak práci žáků s různými informačními zdroji.
- Diferencovat výuku podle schopností a potřeb žáků.
- Získávat systematicky zpětnou vazbu ze sebehodnocení žáků ve vyučovacích hodinách.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 45 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříků škol a školských zařízení, k datu inspekce
2. Zřizovací listina školy s účinností od 1. července 2001 včetně aktuálních Dodatků k datu inspekční činnosti
3. Potvrzení ve funkci ředitele školy, s účinností od 1. srpna 2018
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce – vzorek, včetně plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022 a 2022/2023
5. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků účinná ke dni inspekce
6. Dokumentace k řízení školy ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Školní vzdělávací programy, účinné k termínu inspekční činnosti
8. Školní řád a vnitřní řád školní jídelny, účinné k termínu inspekční činnosti
9. Školní matrika včetně prospěchu žáků, k termínu inspekční činnosti
10. Třídní knihy a rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z pedagogické rady a jednání metodických týmů ve školním roce 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště ve školním roce 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
13. Dokumentace k přijímání uchazečů a k ukončování vzdělávání (vzorek) ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023
14. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022
15. Internetové stránky školy <https://www.gkolin.cz>
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2776/15-S
17. Ekonomická dokumentace k termínu inspekční činnosti (Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka

Mgr. Pavla Vítková, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.